

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نپاشد تن من مباد
همه سر به سر تن به کشتن د هیم

بدین بوم ویر زنده یک تن مباد
از آن به که کشور به دشمن د هیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Literary-Cultural

ادبی - فرهنگی

استاد محمد اسحاق "برکت"

ویرجینیا – 24 اکتوبر 2012

د لوی اختر په درشل کې!

لوی اختر مو

مبارک مو شه!

د خپل زړه له کومې مبارکۍ د "افغانستان آزاد – آزاد افغانستان" وپانې محترمو کارکوونکو، لیکوالو او شاعرانو او په ځانگړې توگه، محترم فخرالشعراء استاد "اسیر" صاحب ته چې تل یې دغه کمین په خپلو لیکنو او خواږه اشعارو او ډېره مینه وپارلې او نازولې دی، وړاندې کوم او دوی ټولو ته د لوی او سپېڅلي خدای څخه روغتیا او سلامتیا غواړم!

یک تبصره کوچک :

همان گونه که به علاقه مندان محترم درسهای پښتو معلوم است، این خادم شما در هر زمانی که موقع میسر شده و فرصت دست داده است، آنچه بفکرم خطور میکند و میدانم که از آن خواننده و خاصتاً علاقه مند درس پښتو چیزی می آموزد و من در این عرصه و مسیر اندک خدمتی انجام داده میتوانم، دریغ و مضایقه نمیکنم. روی این ملحوظ از متن تبریکیه بالا چند لغت را قابل شرح میدانم که به آن عطف توجه خواهید فرمود:

ویارلی : مفتخر یا افتخار داده شده، اسم مفعول از مصدر ویارل .

برای ساختن اسم مفعول در پښتو یکی از شیوه ها هم اینست که در آخر مصدری که به "ل" ختم میشوند پای ملیینه "ی" می آورند (این حالت مخصوص زمان ماضیست) مثلا از :
وہل – وهلی ، از لیدل – لیدلی، از لیکل – لیکلی ، از نازول – نازولی و غیره .
هکذا دیده میشود مردم بیشتر خود مصدر را نیز بحال مصدریش بحیث اسم مفعول استعمال مینمایند. به این مثالها توجه کنید :

خط لیکل سوی دی؛ غل لیدل سوی چی په غوچل کې پټ وو؛ گوډ آس خغول شوی نه دی.
در دری میگوئیم: من او را دیده ام و در پښتو میگوئیم: ما هغه لیدلی دی (ماضی قریب معلوم)
در دری میگوئیم : او دیده شده است و اما در پښتو: هغه لیدلی(لیدل) شوی دی(ماضی قریب مجهول).

- احمد زه ویارلی یم؛ احمد خپل ورور ویارلی دی؛ احمد خپله مور ویارلی ده.
نازولی : ناز داده شده و نازدانه، بعضا به معنای نوازش داده شده نیز استعمال شده میتواند.
سلیم خان په خپلو خبروکی زه ډېر نازولی یم. تا چی ژرل بیا چا نازولی؟ (از معنی نازداده شده)
احمد یو نازولی هلک دی هغه ته څه ونه وایی چی ژر خپه کیږي. (از معنی نازدانه)
لنډی :

ته چی په تورو څڼو او هلکه بنکلی بنکاري

په هسي ټوکه مرور شي نازولی بنکاري